

Araştırma Planlama ve KDT (neden?)

OKTAY ERAY

ACİL TIP UZMANI

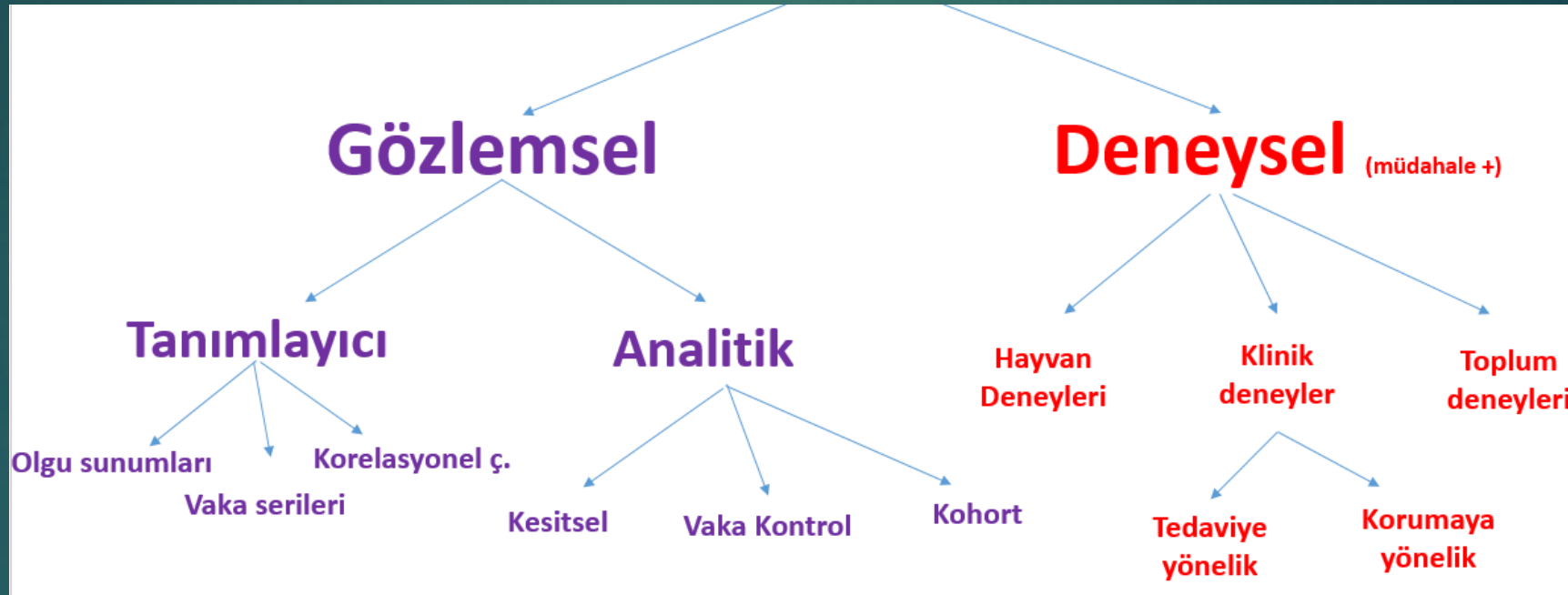
AMAÇ

- ▶ Araştırma planlama ve KDT kavramlarına giriş tarihçe
- ▶ Sağlık sektöründe çıkar çatışması
- ▶ Bilgi üretimi ve inovasyon (ekonomi ile ilişkisi)
- ▶ Felsefik anlamda bilim, KDT ilişkisi

Araştırma planlama ve KDT kavramlarına giriş tarihçe

- ▶ Bilim ve **yöntem tartışmaları**
- ▶ Felsefe ve bilimin ilişkisi
- ▶ 1800'lü yıllar ve bilimin felsefeden ayrılması
- ▶ Pozitif bilim
- ▶ Değer yitimi
- ▶ Kapitalizmin bir organı olarak bilim

Araştırma yöntemleri

Araştırma planlama

- ▶ YÖNTEM (metodoloji)
 - ▶ Tümden gelim, tüme varım
 - ▶ Frekansçı yaklaşım, bayes yaklaşımı ve yapay zeka
 - ▶ Doğruyu genelleme üzerine etkileri

Sağlık sektöründe çıkar çatışması

- ▶ Tüm sağlık çalışanları distribütör haline getirildi
- ▶ Üniversiteler bilimi ticari bir ürün için aracı olarak kullandı
- ▶ Önceleri hayatımız kolaylaştı, şikayetler azaltı
- ▶ Yeni şey bulunamayınca manüplasyon ve uydurmalar
- ▶ Kozmetik ve algılara saldırı
- ▶ Eğitim bir reklam aracına döndü
- ▶ Tanıtım artık rüşvet ve teşvik halini aldı
- ▶ Bilim insanların kendisi ana distribütör oldu

Bilgi üretimi ve inovasyon (ekonomi ile ilişkisi)

- ▶ Üniversiteler hedef alındı
- ▶ Serbest girişimciler yüksek kar marjları ile ARGE'den uzaklaştırıldı
- ▶ Gelişmekte olan ülkeler için cari açık sorunları
- ▶ Arge ve yerli üretimler hedef alındı (algı operasyonları)
- ▶ Sermaye sınıfı bu temelde organize edildi

KDT

- ▶ Son kullanıcının akıllanması
- ▶ Yöntem bilimine mutfakta çalışanların müdahil olması
- ▶ Kendisi bizzat manüple edildi ama.....
- ▶ Tanı ve tedavinin kişiselleşmesi
- ▶ Genetik bilgi ile hastalık tanımı değişti
- ▶ Yöntemin sorgulanması

Kanıtı Dayalı Tıp

Tanım:

Hasta ile ilgili kararlarda,
sistematiik arařtırmayla elde edilen
en iyi ve en son kanıtın
açık, özenli ve mantıklı olarak kullanılması

KDT nedir?

KDT nedir?

- ▶ KDT aşağıda oluşturduğumuz süreçlerdir:
- ▶ Bir hasta ile karşılaşınca bir çelişki doğar
 - ▶ Doğru soruyu oluştururuz
- ▶ Sistematik olarak veri tabanlarını araştırırız
 - ▶ İnfomasyon sistemlerini kullanırız
 - ▶ Cochrane, EMA, Clinical Evidence, Pubmed Clinical Queries
- ▶ Medikal literatürü değerlendiririz, değer biçeriz
 - ▶ 3 soru - Geçerlilik, sonuçlar, & uygulanırlık
 - ▶ En iyi kanıtı ayırt ederiz
- ▶ Sonuçları hastamıza uygularız

KDT tarihi

- ▶ **Kanıtı Dayalı Tıp Kavramı:**

- ▶ “Kanıtı dayalı tıp” terimi, ilk olarak 1980`lerde, Kanada`da McMaster Tıp Okulu`nda on yıldan daha uzun bir sürede, okuldakilerin geliştirdiği klinik öğrenme yöntemini tanımlamak için kullanılmıştır.

- ▶ BMJ 1995; 310:1122-1126 (29 Nisan)

- ▶ BMJ 1996; 312:71-72 (13 Ocak)

- ▶ <http://www.toraks.org.tr/bulten-detail.php?bid=5&id=174>

KDT tarihi

- ▶ **Kanıtı Dayalı Tıp Kavramı:**

- ▶ “Kanıtı Dayalı” sözcüğü ilk defa 1990 yılında

David Eddy tarafından kullanılmış,

“Kanıtı Dayalı Tıp” sözcük öbeği ise;

1992’de Guyatt ve arkadaşlarının

makalesinde kullanılmıştır.

- ▶ Guyatt G, Cairns J, Churchill D et al. (Evidence-based Medicine Working Group) Evidencebased
- ▶ Medicine, A New Approach to Teaching the Practice of Medicine”, JAMA

Kanıtı Dayalı Tıp

- ▶ Gündelik tıp uygulaması ile hastaların problemlerinden açığa çıkan oldukça fazla sayıda klinik soru hekimler tarafından yanıtlanamamaktadır ve bu soruların yanıtlanabilmesi için ;
- ▶ **uygun bilimsel kanıtlar**
- ▶ **iyi bir metodoloji ile**
açığa çıkarılmalı ve kullanılabilmelidir.

Felsefik anlamda bilim, KDT ilişkisi

- ▶ KDT ve onun bilim dünyasına getirdikleri sorulama geleneği sağladı
- ▶ Bilgi üretim basamakları denetlenir ve sorgulanır hale geldi
- ▶ Bilginin sınanması sağlandı
- ▶ Bilginin kişiselleşmesi sağlandı
- ▶ Ancak KDT bir geleneği dışlayıcı kavram olarak kullanıldı
- ▶ Şimdi eskisi kadar gündemde değil
- ▶ 3 bin yıllık bilgi daha çok itibar görüyor
- ▶ Ama kötü o da kötüye kullanılıyor

Akıllı olmalıyız

- ▶ Amiodarone çalışmaları
- ▶ Hipotermi çalışmaları
- ▶ Sepsis çalışmaları
- ▶ Litik stroke çalışmaları
- ▶ Vazopresin çalışmaları
- ▶ ...
- ▶ ...
- ▶ ...